Է. ՏԱՐԻ 2054 ԹՈՒԳԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 11 ՏԻՊ 4383–Հ. Տ. 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1890–Ն Տ. 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1890–ՀԻՃՐ. 18 ՊԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 1308 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՄԱՍԻ ԻՐԵՎ ԳՐԱՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՎԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՎԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասար Տարեկան բաժնեգիր	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Դուռսայ » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներն տարեկան գիրք	50
» » վեցամսեայ »	28

Դուռս զրկուած լրագրոց համար ծախսը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ լրագիր չի տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԵՐԲԵԱԿ ՆԻՂԱԿԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պ. Քրիսպիի ընտրական փառաւոր յաղթանակ մը տարաւ. Իտալիոյ Ներեսփոխանաց Ժողովին 508 անդամէ կը բաղկանայ, և ասոնց չորս հինգերորդը կառավարական Երեսփոխաններ են նոր-բակազմ Ժողովոյն մէջ. Աւելի կատարեալ յաջողութիւն մը չէր կրնար ակնկալել Պ. Քրիսպի. Պառլամանտ Արմատականք չարաչար խայտառակեցան. Այս Արմատականք խոշոր խոշոր բառեր կը գործածէին Պ. Քրիսպիի եւ իւր քաղաքականութեան դէմ. Իտալեան Ժողովուրդը վճռապէս ցոյց տուաւ թէ կը հաւանի Ժողովրդական նախարարապետին ուղղութեան ներքին և արաւարին խնդրոց մէջ. Արմատականք Ֆրանսայի նկատմամբ համակրանք կը ցուցնեն, ո՛չ միայն որովհետեւ Ֆրանսա ժամանակաւ բարիք ըրած է Իտալիոյ, այլ և վասն զի Ֆրանսա հանրապետական է, և Արմատականք նոյն դրութեան Իտալիոյ մէջ հաստատումն հաճութեամբ պիտի տեսնեն. Այս զգացմամբ Արմատականք հակառակ են Երրեակ Նիզակակցութեան, որ Ֆրանսայի դէմ ուղղեալ է. Արմատականք ընդհանրապէս Երրեակ Նիզակակցութեան և մասնաւորապէս Աւստրիոյ հակառակ են, ծայրայեղ անհամբերութեամբ և անքաղաքագիտութեամբ պահանջելով օր առաջ Իտալիոյ հետ միացեալ տեսնել զԹրիէսթէ՝ չզկայ իտալախօս գաւառով, որ աւստրեան իշխանութեան ներքեւ կը մնայ.

Այս ամէն կէտերու վրայ Իտալեան Ժողովուրդը Պ. Քրիսպիի իրաւունք տուաւ. Իտալիա կը փափաքի Երրեակ Նիզակակցութեան պահպանման, որ այս ընտրութեամբ նոր ոյժ մը կը ստանայ. Իտալեան Ժողովուրդը չի վաւերացներ հակաւտրեան ցոյցերը. Ֆրանսայի հետ քաղաքական մերձեցում մը յառաջ բերելու չաճապարեր, և վերջապէս կը հաւանի Վատիկանի և կղերին դէմ օրուան բախտաւոր վարչապետին հետեւած քաղաքականութեան.

Այս պայմանաց մէջ, Պ. Քրիսպի ազատութիւն կը ստանայ նոր զօրութեամբ յառաջ տանելու իւր քաղաքականութիւն, որ աւելի հաստատութիւն և տեւականութիւն կը գտնէ, քանի որ այն քաղաքականութեան դլխաւոր պաշտօնէին դերը կ'ապահովի քանի մը տարիներու համար եւս. Եւ կրնանք վստահ լինել թէ անակնկալ մը վերնալով քաղաքական ասպարէզէն, եւրոպեան խաղաղութիւնն եւս նոր երաշխաւորութիւն մը կ'ունենայ.

ՀՈԼԱՆԴԱ ԵՒ ԼԻԻՔՍԵՄԲՈՒՐԿ

Հոլանտացիք քանի մը տարիէ ի վեր կը դուշակէին իրենց դլխուն գալիքն, ուստի լիովին պատրաստուեցան, և իրենց թագաւորին մահն յանկարծակիի չբերաւ զիրենք. Քանի մը տարիէ ի վեր ակներեւ էր թէ հանդուցեալ Վիլհելմ Դ. թագաւոր արու ժառանգ պիտի չունենար. Հոլանտա թագուհւոյ մը իշխանութեան ներքեւ կընայ կառավարուիլ, բայց Լիւքսեմպուրկի մեծ-դքսութիւնն, որ Հոլանտայի թագաւորութեան հետ անձնական կապով մը միացեալ էր, իրեն յատուկ օրէնք մ'ունի, որուն համեմատ իւր վեհապետք զօրաւոր սեռէն եթէ կրնան առնուիլ. Հոլանտայի կառավարութիւնն ու խորհրդարանն ամէն բան առաջուց կարգադրեցին, որպէս զի անչափահաս թագուհւոյ մը օրով Հոլանտայի մէջ թագաւորական իշխանութիւնն արդելքի չբախի, և Լիւքսեմպուրկի բաժանումն Հոլանտայէն՝ օրինաւորութեան պայմաններու մէջ կատարի. Այսպէս ալ եղաւ. Երբ Օրանժեան վեհապետական հռչակաւոր գերդաստանին վերջին արու շառաւիղը չինաւ յանձին Վիլհելմ Դ. թագաւորի, տասնամեայ աղջիկ մը, Վիլհելմինա, հռչակեցաւ վեհապետուհի Հոլանտայի, ընդ խնամակալութեամբ իւր մօր. Ինչպէս Սպանիոյ մէջ աւստրիացի արհիդքսուհի մը կը վարէ մանուկ թագաւորի մը խնամակալութիւնն, և Սպանիացիներէն աւելի սպանիացի կը ցուցնէ ինքզինք, Հոլանտայի մէջ գերման իշխանուհի մ'է որ՝ իբրեւ մայր Հոլանտայի թագուհւոյն՝ կ'ըստանձնէ անոր վրայ խնամակալութեան հոգն, և իբրեւ ճշմարիտ Հոլանտուհի կը ձեռնարկէ կատարել իւր փափուկ պարտաւորութիւններ.

Ֆրանսացիք աւելի հետաքրքիր են իմանալ թէ Լիւքսեմպուրկի մեծ-դքսական գահը գերման իշխանի մը անցնելուն պատճառաւ Լիւքսեմպուրկ գերմանական կեդրոն մը պիտի լինի՞ թէ ոչ. Ֆրանսացիք ժամանակաւ զԼիւքսեմպուրկ իւրացնելու խորհուրդներ ունեցան, եւ Եւրոպիոյ կեդրոնին մէջ այդ փոքրիկ իշխանութեան բռնած կարեւոր դիրքը նկատելով, բնականապէս չեն ուզեր այսօր գերմանական ձեռքերու մէջ ինկած տեսնել զայն. Անդլիական լրագիրք ոմանք կը կարծեն թէ գերման իշխանի մը տնօրինութեան ներքեւ վաղ կամ անադան Լիւքսեմպուրկ գերման Կայսրութեան շրջանակին մէջ պիտի իյնայ. Փարիզեան լրագիրք այսպիսի վախճանի մը չեն փափաքիր անշուշտ, և կը յուսան իսկ թէ այնպիսի բան չպիտի պատահի երբեք. Իրաւունք ալ ունին այսպէս խորհելու.—Նախ որ Լիւքսեմպուրկցիք իրենք ներմակէս յարեալ են իրենց ինքնօրէն գոյութեան, և փափաքող չեն գերման Կայսրութեան զինուորական և դրամական ծանր բեռներուն տակ մտնել. Արդէն ֆրանսական կուսակցութիւնն եւս բաւական ազդեցիկ է Լիւքսեմպուրկի մէջ. Նասաուի Ատոլֆուս դուքսը նոյն գերման իշխանն է որոյ դքսական երկիրը Բրուսիա գրաւեց իւրացուց 1866ին, Աւստրիոյ դէմ մղած յաղթական պատերազմէն ետև.

Հաւանական չէ որ այսպիսի գերման իշխան մը տարօրինակ հակում մը ցոյց տայ իւր նորստաց վնհապետութիւնն եւս գերման կայսրութեան ենթարկելու.

Եւ արդէն պակաս չեն գերման իշխանները որք Գերմանիայէն դուրս վեհապետական պաշտօններու կոչուելով՝ բոլորովին ինքնուրոյն ընթացքի մը հետեւած և իրենց անկախութիւնն անվթար պահած են. Սաքս-Քոպուրկ-Կոթայի իշխանական տունը զուտ գերմանական է, և վեհապետներ տուած է Պելժիոյ, Փորթուկալի, և Պուլկարիոյ արդի իշխանն եւս նոյն գերդաստանին կը պատկանի. Անդլիոյ վեհապետն եւս օր մը նոյն գերդաստանին մէկ անդամը պիտի լինի, քանի որ Անդլիոյ արդի գահաժառանգին՝ Կալլէսի իշխանին՝ հայրը Սաքս-Քոպուրկ-Կոթայի իշխան մ'էր. Բայց Պելժիոյ արդի վեհապետն ամէն բանէն յառաջ պելժ մ'է, Փորթուկալի վեհապետը՝ փորթուկեզ, և Պուլկարիոյ իշխանն որ պուլկարերէն ուսած է յաջողապէս, հոգւով ու մարմնով պուլկար մ'եղած է կատարեալ. Ինչո՞ւ համար Լիւքսեմպուրկի նոր մեծ-դքսն եւս ամէն բանէ յառաջ Լիւքսեմպուրկցի չլինի արտաքսեսու, կը հարցուցնեն Փարիզեան լրագիրք, և շատ իրաւունք ունին, հակառակ բոլոր այն խորհրդոց որք երբեմն Պիզմարք իշխանին վերագրուած են՝ զԼիւքսեմպուրկ գերման Կայսրութեան հետ միացնելու մասին.

ՏԲԹ. ՔՈԽ՝ Ի ԴԵՐՄԱՆԻԱ

Նոյմ. 23ին Ֆրեսերիկ Կայսրուհին այցելեց Փրոֆ. Քրաուզէի փորձառական հիւանդանոցն, և Փրոֆէսորն և Տ.Թթ. Քորնէթ իրեն ցոյց տուին իրր 50 հիւանդներ որք Տ.Թթ. Քոխի դրութեամբ կը դարմանուին. Կայսրուհին սքանչացմամբ տեսաւ Տ.Թթ. Քոխի դէղին գերազանց ազդեցութիւնն արտաքին հիւծախտային ելունդներուն (lupus) և յօդուածներու հիւծախտին վրայ, թէեւ կատարեալ բուժման ո՛չ մէկ դէպք դեռ ևս կրնար ներկայացուիլ. Վեհափառութեան.

—Ի Բէօրլն 45 բժշկաց ներկայութեամբ փորձեր եղան, և անմիջապէս հաստատեցաւ Տ.Թթ. Քոխի դէղին մեծ արժէքն իբրեւ միջոց հիւանդութեան բնութիւնն իմանալու (diagnostiqne). Աղջկան մը վրայ կասկած կար թէ հիւծախտաւոր է, բայց կուրծքը մտիկ ընելով և թոքը քննելով բժիշկներ բան մը չէին կրնար իմանալ, և զօրաւոր մանրադէտով իսկ միկրոբի ո՛ և է հետեւանք չէր գտնուած. Բայց Տ.Թթ. Քոխի պատուաստէն փոքրիկ մաս մը ներարկուելով, հակագործութիւնն անմիջապէս գալի եղաւ, և անհերքելի կերպիւ ապացուցուեցաւ թէ խեղճ աղջկան հիւանդոտ լինելուն նախապատճառն հիւծախտ է. Բայց որովհետեւ տակաւին նոր սկսած է, յուսալի է փրկել զինք.

—Իբր 50 պելժ Տոքթորներ արդէն կը գտնուին Պերլինի մէջ, և ասոնցմէ իմացեր է Թոյշի թղթակիցը թէ Տ.Թթ. Քոխի գիւտին մեծ արժէքը ճանչնալով հանդերձ կ'ըսեն թէ առ այժմ պէտք չէ չափազանցել, որովհետեւ բացարձակ և կատարեալ բուժման ո՛չ մէկ դէպք տակաւին ներկայացուած է իրենց. Իրաւ է որ, կ'ըսեն, դեղին կիրառութիւնն եւս նոր է տակաւին, քանի որ հազիւ 70–80 օր է յոլովէ հետէ առաջին ներարկումներն եղան մարդկային արարածի մը վրայ.

—Տ.Թթ. Քոխ ինքն եւս կ'ըսէ թէ իւր դիւտ իւր մտադրածէն աւելի կանուխ ի հրապակ հանուած է. Եթէ իրեն մնար, ժամանակ մ'եւս կը համբերէր, և տեսականապէս կատարեալ դիւտ մը գործնականապէս եւս կատարեալ արդեամբը կը ներկայացնէր հասարակութեան. Բայց զինք հարկադրեցին աճապարելու. Անցեալ օգոստոսին, Պերլինի Բժշկական Համաժողովին դումարումէն քիչ յառաջ, Փրոֆ. Պերկման որ տեղեակ էր Տ.Թթ. Քոխի դաղտնեաց, կայսեր մօտ դնաց, և բացատրեց թէ դերմանական գիտութեան համար օ՛րպիսի փառաւոր բան կը լինի եթէ Տ.Թթ. Քոխ համոզուի թոքախտի վրայ իւր դինութեանց և փորձարկութեանց արդիւնքը ծանուցանել գիտնական Եւրոպիոյ համախմբեալ ներկայացուցիչներուն. Կայսրն ըմբռնեց գաղափարին մեծութիւնն, եւ կոչեց զՏ.Թթ. Քոխ, որ համեստօրէն առարկեց թէ անպատրաստ է տակաւին յայտնութիւն մ'ընելու. Բայց կայսրը պնդեց, և այսպէս Բժշկական Համաժողովը չփակուած զարմանք լսեց Տ.Թթ. Քոխի հրաշալի դեղին դիւտն, և յօրէ անտի յայտնութիւնք յայտնութեանց յաջորդեցին, մինչև որ թոքախտաւորաց վրայ իւր փորձեր, զրոս դաղտնի կ'ուզէր պահել, օրուան խնդիր եղան բոլոր քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ.

ՏԲԹ. ՔՈԽ՝ ԹՈՔԱԽՏԱՒՈՐ

Թոյշի թղթակիցը կը հեռագրէ Նոյմ. 25ին.

«Վերջերս երկիւղ յայտնուեցաւ թէ Տ.Թթ. Քոխ ինքն եւս թոքախտէ վարակեալ է. Այս կարծիքն այժմ կը հաստատէ նոյն ինքն Տ.Թթ. Քոխ, որ կը խոստովանի թէ երբ իւր պատուաստէն ներարկեց իրեն՝ զդաց նոյն հակագործութիւնը զոր հիւծախտաւորը միայն կը զդան. Հետեւեալ դէպքն եւս անուղղակի ապացոյց մ'է թէ իրօք մեծանուն վարպետն եւս զՀն է նոյն պատին որուն դէմ կը մաքառի իւր դիւտով.—Պերլինի երիտասարդ և հանրածանօթ բժիշկ մը, որոյ անունը ծածուկ կը պահուի ի սէր իւր ընտանեաց, թէեւ ինքզինք քաջառողջ կը զդար, բայց բժշկական դիտողութեան առիթ ունենալու համար ինքն իրեն ներարկեց Քոխեան պատուաստն. Եւ ահա դուշակեալ հակագործութիւնը տեղի ունեցաւ իւր վրայ, տենդ, փսխել, եւ այլ յաբակից ախտանիշք. Եւ երբ բժիշկներ իւր թուքը քննեցին, որոշ տեսան թէ թեթեւապէս վարակեալ է թոքախտով. Այս բժիշկ այժմ հիւանդանոցի մէջ կը դարմանուի.

—Նոյմ. 24ին պաշտօնապէս իմաց տրուեցաւ ի Պերլին գտնուող օտար բժիշկներուն թէ եւրոպեան ամէն հիւանդանոցներու բաւելու չափ պատուաստ պիտի հայթայթուի մինչեւ 15 օր.

ՏԲԹ. ՔՈԽ՝ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Հեռագիրը շաբաթ օր ծանոյց թէ Ֆրանսացի Տ.Թթ. Փէան ի Փարիզ Սէնտ-Լուսի հիւանդանոցին մէջ Քոխի պատուաստը ներարկած է հիւանդներու, ի ներկայութեան բազմաթիւ Ֆրանսացի բժիշկներու, և Տ.Թթ. Քոխի դուշակած արդիւնքները դիտուած են հիւանդաց վրայ.

—Փարիզ Նոյմ. 24 թուով կը հեռագրուի անդլ լրագրաց.

Տ.Թթ. Շաֆիէ Ֆրանսացի բժիշկն, որ Տ.Թթ. Քոխի մօտ դացած էր, Նոյմ. 24ին Փարիզ դարձաւ՝ 900 ներարկումներու համար բաւական պատուաստ բերելով, և Տ.Թթ. Կարսէնի հետ սկսաւ հիւանդաց վրայ ի դործ դնել. Անմիջապէս ներկայացան 150 հիւանդներ.

—Փարիզի Բժշկական Համալսարանն իւր կողմէ իբրեւ պատուիրակ զՏ.Թթ. Վիւրց (Բժշկական Համալսարանին աշխատանոցի անօրէնը) դրկեց Պերլին, Քոխեան մեթոտն ուսնելու.

—Աւստրալիա եւս կը յուզուի ի լուր Քոխեան դիւտին. Սիտնէյի Համալսարանին բնախօսութեան դասախօս Տ.Թթ. Անտէրսոն, որ այս պահուս Անդլիա կը դտնուի, Նիւ-Սաուտ-Ուէյլսի աւստրալեան կառավարութեան կողմէ հրահանդ ստացաւ Պերլին երթալու, նոր մեթոտն ուսնելու, և նոր դեղէն պաչար մը ձեռք բերելու յօդուտ աւստրալեան ժողովրդեան.

ՀՐԵԱՅԹ Ի ՌՈՒՍԻԱ

Ռուս կառավարութիւնն արդիւնց ստորագրութիւն և շրջաբերութիւն այն հանրագրութեան, որ ինչպէս ծանուցինք՝ ռուս ժողովրդեան գրական, գեղարուեստական և կրթական դասերու մէջ կը պատրաստուէր, բողոքելով Հրէից նկատմամբ բռնուած ընթացքին դէմ, և իրաւանց հաւասարութիւն պահանջելով ռուս Տէրութեան իսրայէլցի քաղաքացեաց համար ևս. Ռուս կառավարութիւնն որ վերջերս աւելի շէշտած քան մեղմած է իւր քաղաքականութիւն Հրէից նկատմամբ՝ չուզեր որ ռուս ընկերութեան ուսեալ և զարդացեալ դասերուն կողմէ այնպիսի կարծիք մը արտայայտուի.

Պ. ՔՐԻՍՊԻ

Քաղաքակիրթ աշխարհին մէջ օրուան մարդն է Պ. Քրիսպի, որ նոր վարկ, նոր ազդեցութիւն ստացաւ իւր ընտրական անօրինակ յաջողութեամբ. Ընտրութեանց արդիւնքն իմացուելուն պէս, Ումպէրթօ թագաւոր ինդակցական հեռագիր մը դրկեց առ Պ. Քրիսպի, որ չորս կեդրոններէ միանդամայն ընտրուած է, և հպարտութեամբ կը տեսնէ որ իւր կառավարութեան ամէն անդամք ևս իրեն պէս յաջողած էին ուր որ ընտրելի են հանդիսացած. Պ. Քրիսպի ինդակցական հեռագրեր ստացաւ նաեւ Պ. Քաֆրիվիէ, Պիզմարք իշխանէն և Սալիսպրիի մարքիզէն. Փարիզոյի երեսփոխանութիւնն ընդունեց, իբրեւ իւր ծննդավայր.

Կառավարական նորակազմ մեծամասնութեան երեսփոխաններէն չատեր իրենց ընտրողաց խոստացան նոր տուքեր չբարկել և սահմանափակել դինուորական ծախքերը.

ԱՆԳԼԻԲԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կը յիշուի թէ փետր. ամսուն Անդլիոյ մէջ Լինքընի եպիսկոպոսն ոմանց ամբաստանութեամբ ի դատ կոչուած էր Բէնթբրըրիի Արքեպիսկոպոսին եկեղեցական տաւնին առջեւ, անկիքան եկեղեցւոյ պաշտամանց մէջ կարգ մը ծէսեր խառնած լինելուն համար, հետեւողութեամբ Արեւելեան և Արեւմտեան Եկեղեցեաց. Ամբաստանեալք չերմագին բողոքականներ էին, որք թէեւ եպիսկոպոսական, բայց եկեղեցական պաշտամանց մէջ պարզութեան կողմն են.

Այս դատ քանիցս վարելէ յետոյ, վերջնապէս վճռեցաւ Նոյմ. 9/21ին, ի ներկայութեան երկուց կողմանց եւ անոնցմէ կարգեալ բազմաթիւ փաստաբանաց և մասնագիտաց եկեղեցական պատմութեան եւ օրէնսդրութեան. Բէնթբրըրիի արքեպիսկոպոսն արտասանեց իւր վճիռ, որոյ ընթերցումն հինգ ժամ տեւեց.

Բէնթբրըրիի արքեպիսկոպոսը ներկայացեալ ամբաստանութիւնները մանրամասնօրէն քննելով ըստ եկեղեցական պատմութեան և անկիքան եկեղեցւոյ կանոնաց, անպարտ արձակեց Լինքընի եպիսկոպոսն, որ մամ վառելու, խաչակնքելու, Ս. Հաղորդութիւնը պատրաստելու և բաշխելու և ուրիշ յարակից կէտերու վրայ թէեւ եռանդուն բողոքականաց զդացմանց հակառակ վարուած լինի, բայց բրնտոնէական եկեղեցւոյ կանոնաց ոգւոյն հակառակ չէ վարուած. Արքեպիսկոպոսը կը հաւաստէ «աւետարանական» այսինքն բուն բողոքական կողմին թէ այս խորհրդանշանք և ծէսք կամ զարդարանք արդիւք չեն հոգւոյ փրկութեան, և ծիսական կողմին ալ կը յայտարարէ թէ այս խորհրդանշանք, ծէսք կամ զարդարանք ինքնին էական նշանակութիւն մը չունին, և չարժէր այս երկրորդական և երրորդական խնդիրներով պառակտել Եկեղեցին, որ Զարին դէմ մեծ պայքար մը մղելու կոչուած է, յորում իւր ամէն զաւակաց անխտիր և սիրայօժար միաբանութեան և աջակցութեան կը կարօտի. Բէնթբրըրիի Արքեպիսկոպոսը թէ՝ արդար եւ թէ հայրական որոշում մը տուաւ միանդամայն.

Լինքընի եպիսկոպոսին այսպիսի վճռով մը անպարտ արձակումը շատ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ Անդլիոյ

—(89)—

ԹԷՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՌ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՇՆԱՄԻՆ

Տիկին Տիւռան իմաստուն յամրութեամբ կը քայլէր դէպ ի կէտ Նալատակն. կը յառաջանար կանոնաւորապէս մասնաւոր ծրագրի մը համեմատ, մեծ ըմբռնումով մը, չափազանց փափկութեամբ ու խոհեմութեամբ.

Տիկին Տըլուռմ անսահման ուրախութեամբ խառն զարմացումով մը տեսաւ որ իր յուսացած երեւոյթը կը կատարուէր, աղջկան միտքը կ'արթննար, իմացականութիւնը զարմանալի կերպով կը զարդանար, զայն կաչանդող կապանքներէն ազատած ըլլալով.

Դեռ վեց ամիս չանցած դաստիարակուհին այս հրաչքը կատարած էր.

Հիմայ, գրեթէ առանց ճգան, Օռօռ ամէն բան կը հասկնար. իր կարողութիւններէն մին, ներքնատեսութիւնը արտաքոյ կարգի զօրութիւն մը ստացած էր. Ի՞նչ ուրախութիւն կը զգար երբ գրեթէ առանձին բան մը ըմբռնած, գուշակած էր, սահման մը գտած էր. Իր դատողութիւնը գրեթէ միշտ մեծ ճշդութիւն մը ունէր. իրաւ է թէ իր սիրտն էր յաճախ իր մտածումները նենչողը. Քանի որ բան կը սոսկէր, այնչափ աւելի անհամբերութիւն կը զգար բաներ գիտնալու. բայց դաստիարակուհին չէր ուզեր հեռանալ այն ծրագիրէն զոր պատրաստած էր, եւ ստիպուած էր յաճախ սանձ մը դնելու Օռօռի անյագ հետաքրքրութեան. Անշուշտ մատաղ աղջիկ մը իրաւունք ունի սովորաբար իրեն տրուած կրթութենէն դուրս բաներ գիտնալու. բայց այնպէս բաներ կան որոնց մեծ խոհեմութեամբ պէտք է դպչիլ.

Շատ զգուշութեամբ, փափկութեամբ և վարպետութեամբ է որ տիկին Տիւռան, բացատրելէ վերջ թէ ինչ են աշխարհը, ընկերութիւնը՝ որ կ'ապրի ամենուն յատուկ օրէնքներու հնազանդելով, օրէնքներ զորս պէտք է յարգել, որոնց պէտք է հպատակիլ, և անոր ըսելէ վերջ թէ ի՛նչ ըսել է քաղաքակրթութիւն, խօսեցաւ անոր՝ կնոջ բազմաթիւ պարտքերուն, անոր կատարելիք մեծ պաշտօնին և այն տեղւոյն վրայ զոր նա պիտի բռնէ քաղաքակիրթ ընկերութեան մը մէջ.

Ամենապարզ եղանակով մը կ'ուսուցանէր դաստիարակուհին. Ամեն մէկ բանի մեկնութիւնը իր ժամանակին կուգար, և ամէն մէկ բան նիւթ կ'ըլլար ընտանեկան խօսակցութեան մը.

Ցաճախ կը պատահէր որ բացատրութենէ մը վերջը, աղջիկը մոռնոյ կը մընար, գլուխը կուրծքին վրայ հակած. Իրեն ըսուած բանին վրայ խորհրդածութիւններ կ'ընէր, յետոյ, գլուխը վեր առնելով.

—Այո, կ'ըսէր, շատ լաւ հասկցայ.

Եւ դաստիարակուհւոյն չնորհակալութիւն յայտնելու համար, իր թեւերն ոտնոր վզին կ'անցուներէր եւ կը գրկէր զայն.

Օռօռ այդ բաները սովրած ատեն երբեմն մեծ զարմացումներ կ'ունենար. Այդ զարմացումներէն մին զգաց երբ տիկին Տիւռան ըսաւ թէ աշխարհիս մէջ երկու սեռէն ալ չարեր ու բարիներ կան, և թէ եթէ բոլոր քաղաքակիրթ ժողովուրդներն օրէնքներ ունին, այդ օրէնքներն հաստատուած են բարիները պաշտպանելու եւ նոյնպէս չարերը պատժելու համար. Օռօռ դեռ մտածած չէր որ կարելի է չար ըլլալ.

Իր ուրիշ մէկ զարմացումն յայտնեց երբ իմացաւ թէ աշխարհիս մէջ կան շատ մը սովորութեամբ ընդունուած բաներ, թէ քաղաքակրթութիւնն որ իր օրէնքներով կարգ մը պարտքեր կը դնէ ընկերութեան վրայ, յաճախ ընութեան մեծ օրէնքներուն կը հակառակի. Սակայն դիւրութեամբ հասկցաւ քաղաքակրթութեան սահմանն բարիքներն, իրեն դաստիարակուհին իրեն ցուցուց թէ ինչ վիճակի մէջ էր աշխարհս բարբարոս ժամանակաց մէջ, երբ զօրաւորագոյնին օրէնքն ամէն օրէնքէ գերադաս էր.

Արդէն տիկին Տիւռան կը սովրեցնէր անոր ժողովրդոց բարքերն իւրաքանչիւր անոր ժողովրդոց բարքերն իւրաքանչիւր դարու մէջ, եւ բաղդատութեամբ կ'ապացուցանէր թէ բացարձակապէս պէտք էր մարդկութիւնը քաղաքակրթել ընդհանուրին բարւոյն համար հաստատուած օրէնքներու հնազանդեցնելով զայն.

Օռօռին ըսելէ վերջ թէ բարիներ ու չարեր կան, անոր հկացում ներշնչելէ վերջ այն ամէն բաներուն համար որք բարի են, գեղեցիկ ու մեծ, տիկին Տիւռան պարտաւոր էր պարկեշտ, ազնիւ և բարձր զգացումներուն հետ համեմատել մարդն անարգացնող կիրքերէն, մոլութիւններէն մէկ քանին. Ցուցուց անոր մէկը որ կը բարձրանայ, բարի գործերով, առաքինութեամբ, միւսը որ կը ստորնանայ, կը գձանայ ուրիշներուն իր վրայ ունեցած սէրը, համարումը, յարգանքը կը կորսընցնէ, որովհետեւ գերի եղած է այն չար, ահռելի կիրքերէն մէկն որ կրնայ ամենարձր կատարէն մարդս անարգութեան տղմին մէջ գահավիժել.

Տիկին Տըլուռմ հիւր չէր ընդուներ. Օռօռ միայն, անոր, իր դաստիարակուհւոյն եւ երբեմն ալ ապասաւորներու հետ կրնար խօսակցիլ.

Փողոցի մէջ, իր բաց պատուհանէն, և երբ կառքով կամ քալելով դուրս ելնէր, կը տեսնէր անցորդները, մարդեր, կիներ, աղջիկներ, ծերուններ, տղաքներ, ուրիշ բան չէր գիտեր. Սակայն, չնորհիւ տիկին Տիւռանի, աշխարհը բոլորովին անծանօթ բան մը չէր այլեւս իրեն համար. Կրնար հիմակուընէ հոն մտնել և ուշադրութիւն դրաւել իր վարքով, իր չնորհով, իր խելքով, իր մտքին աշխուժութեամբ, թէեւ դեռ չունէր այն դաստիարակութիւնն, այն հաստատուն կրթութիւնը զոր դաստիարակուհին կ'ուզէր տալ իրեն.

Կարծես հրաչք մըն էր յարութեան զոր կատարած էր տիկին Տիւռան. Օռօռ կը զգար զայս երբ կ'ըսէր.

—Ալ նոյնը չեմ. կը թուի ինձ թէ առաջ գոյութիւն չունէի.

Սակայն դեռ խնամով պահած էր իր նախկին կենաց յիշատակներէն մէկ քանին. Իր հայրը չէր մոռնար. ընդհակառակն յաճախ անոր վրայ կը մտածէր. եւ երբ տիկին Տըլուռմի վրայ կը խօսէր տիկին Տիւռանին, անոր ըսելու համար էր թէ որչափ բարի և գորովալից էր իր հայրը, և թէ որչափ արժանի էր սիրուելու.

—Ի՞նչ բերկրութիւն, ի՞նչ երջանկութիւն իրեն համար. կըսէր լուսաւոր աչքերով, երբ իր դարձին գանէ զիս այնպէս որպէս դուք ըրիք զիս.

Իր Ատրիէն բարեկամն ալ չէր մոռնար. Նա չէ՞ր որ առաջին անգամ լոյս մը շողացուցած էր իր խեղճ հիւանդ ուղեղին մէջ. Հիմա չորս անձեր իր սրտին մէջ տեղ ունէին, իրեն համար բոլոր աշխարհն էին այդ չորս անձերն, զանոնք հոն կը պահէր, ուր հաւաքած էր, որպէս զի երբեք չբաժնուին իրարմէ, հիմակ որ ալ առջի տգէտ աղջիկը չէր. գիտէր իր ըրածը. Չէր մոռնար Ատրիէնը վասն զի իր առաջին բարեկամն եղած էր նա, վասն զի այն ամուսինն էր նա զոր կ'ուզէր ունենալ. Ցաճախ կ'ըսէր ինքնիրեն.

—Բան մը պակաս չունիմ. ամբողջ է ընտանիքս. հայրս, մայրս, դաստիարակուհիս, որ մայրիկս ալ է, և ամուսինս.

Տիկին Տիւռան չէր արդիլեր անոր խօսիլ իր առջեւ այդ երիտասարդին վրայ.

— Ատրիէն Բարիզի մէջ է, կ'ըսէր, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ ամեն օր դուրս կ'ելնենք և անոր երբեք չենք հանդիպիր.

—Բարիզն այնչափ մեծ է. Այնուհետեւ կարելի է որ Պ. Ատրիէնը չպտրտի այն ժամերուն յորս մենք պուլվարներուն վրայ, ի Շանզ Էլիզէ և Պուլոնեի անտառը կը շրջագայինք.

—Մինչև կը նայիմ չորս կողմս յուսալով որ զայն պիտի տեսնեմ.

—Դժուար է գտնել պուլվարներուն վրայ ուր շատ մարդ կ'ըլլայ.

—Դիտէք որ իմ աչքերս շատ սուր են.

—Ձեմ ուզեր արդիւլ քեզ Պ. Ատրիէնն վրայ մտածելու, սիրելիս, բայց թերեւս կը խաբուիք. Ո՞վ գիտէ թէ այդ երիտասարդը զձեզ արդէն չէ մոռցած.

—Ո՞չ, ոչ, ոչ, մի՛ ըսէք այդպէս. Ատրիէն որ զիս կը սիրէր չկրնար մոռնալ զիս.

Օռօռ գիտէր որ թատրոններ կան. Ֆոռնէյլ, Ռասին, Մոլիէռ և ժամանակակից թատրերգակներէն հատընտիր գործեր անոր կարդացուցած ատեն, տիկին Տիւռան բացատրած էր թէ ինչպէս այդ տառամներն և այդ կատակերգութիւնները տեսարանին վրայ կը ներկայացուին դերասաններու միջոցաւ որք իւրաքանչիւր անձի դերը կը կատարեն.

(Շարունակեալ)

մէջ, որ իւր քաղաքային մեծամեծ յառաջդիմութեանց հակառակ, միշտ հոգածու է կրօնական խնդիրներու։ «Աւետարանական» կուսակցութիւնը չատ ցաւեցաւ, և այս կուսակցութեան մասնոգութիւնները թաղի կ'արտայայտէ իւր նոյմ. 25ի երկար խմբագրականին մէջ, երբ կը յիշեցնէ թէ Անգլիացւոց և մանաւանդ անկիրեան կղերին մէկ ուսեալ և առաքինազարդ մասին մէջ ջերմ հակում մը կայ հին եկեղեցիներուն ըստ կարի մօտենալու, թէ Բէնթրպըրիի Արքեպիսկոպոսը չէր կրնար անտեսել այս պայքար, յորում իւրաքանչիւր կողմին տարած յաղթութիւնն, որչափ եւս ինքնին աննշան, բարոյական կարեւոր հետեւանքներ կրնայ ունենալ։ Միասական խնդիրք այն պայքարին յայտնի նշաններն են, և երբ ծիսական խնդրոց մէջ Արքեպիսկոպոսը ծիսական կուսակցութեան իրաւունք կուտայ, միանգամայն անուղղակի քայլեր մը կ'ընծայէ նոյն կողմին՝ իւր ուղղութեան մէջ յարատեւելու և հետզհետէ Անկիրեան եկեղեցին հին եկեղեցեաց մերձեցնելու։

Թայմս չատ ճիշդ կ'ըմբռնէ Բէնթրպըրիի Արքեպիսկոպոսին վճռոյն իմաստն, որ, ըստ սուութեան Թայմսի, պատմական կարեւորութիւն մ'ունի և նոր դարաշրջան մը կը բանայ Անկիրեան եկեղեցւոյ յուզեալ պատմութեան մէջ։ Բայց մեք կը կարծենք թէ Անկիրեան եկեղեցւոյ շահերն արդի Բէնթրպըրիի Արքեպիսկոպոսը Թայմսի ո՛ և է խմբագրէն աւելի ազէկ կը հասկնայ, և քրիստոնէական անկողմնակալ տեսութեամբ մը նայելով խնդրոյն վրայ, բնաւ անպատեհութիւն կարելի չէ տեսնել երբ Անկիրեան եկեղեցին հին եկեղեցիներուն կը մերձենայ տակաւ առ տակաւ։

Կրօնասէր Անգլիոյ մէջ օրուան խնդիրը Բէնթրպըրիի Արքեպիսկոպոսին վճիռն է, որ յուսալի է կ'արտադրէ ճշդիւ այն բարոյական տպաւորութիւն որ վարպետ կ'ահաբեկէ զթայնս։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վսեմ. Մաքսիմ Սիմոն պէյ և Վսեմ. Աբիկ էֆէնտի Ունճեան չաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ներկայացան և Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր հետ իրենց կատարած բանակցութեանց վերջնական արդիւնքը հաղորդեցին Ն. Բարձրութեան։

Սապահ կ'իմանայ թէ, Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի ուխտի համար Երուսաղեմ երթալուն, կայս. Իրատէ մը արտօնութիւն շնորհած է։

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հրամայած է Եւրոպական նախարարութեան վճարել Ն. Ամենապատուութեան անվճար մնացած ամսաթոշակները։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԲԹ. ՄԿՐՏԻՉ Էֆ. ՍԱՆՃԱՔԵԱՆԻ

Հայ և օտարազգի բժշկաց ընտրեալ խումբ մը և Սանճաքճեան ու Գարբրիէլեան ընտանեաց բազմաթիւ բարեկամք արժանավայել յարգանք մը ընծայեցին երէկ ողբացեալ Տ.Բթ. Մկրտիչ էֆ. Սանճաքճեանի յիշատակին, ներկայ գտնուելով յուզարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ կատարուեցաւ մեծաւ շքով։ Առաւօտուն Գալատիոյի Ս. Թադէոս եկեղեցւոյն մէջ յատկապէս պատրաստ մատոյց Գեր. Մելքիսեդէկ եպիսկոպոս Մուրատեանց՝ ի հանգիստ հոգւոյ հանգուցեալին որոյ մարմինը փոխադրուած էր յեկեղեցի։

Ժամ 7ին կատարուեցաւ յուզարկաւորութիւնն։ Եկեղեցական դասէն ներկայ էին Գեր. Մելքիսեդէկ Սրբազան, Գեր. Աւետիքեան Սրբազան, վարդապետք ու քահանայք։ Իւր սգաւոր դասին մէջ կեցած էր Գեր. Գէորգ Ծ. Վ. Եպիսկոպոս։ Ցուղարկաւորաց ընտրեալ բազմութիւն մը՝ զոր կը կազմէին Գալատիոյի բոլոր հայ երեւելիք, Օրթագիւղի, Բերայէն և այլ թաղերէ պատուաւոր ազգայնոց բազմութիւն մը՝ համախմբուած էր եկեղեցւոյն մէջ ու դուրսը։ Դամբանականը խօսեցաւ Գեր. Մելքիսեդէկ Սրբազան, աշխարհային տառապանաց վրայ հակիրճ տեսութենէ մը յետոյ՝ բացատրելով հոգւոյ որպանաց կոչումը հոգեկան վշտաց ամոքման մասին և բժշկաց կոչումը մարմնական ցաւոց ամոքման մասին, և մասնաւորելով խօսքն հանգուցեալին վրայ՝ բացատրեց թէ ինչպէս, տակաւին երիտասարդ, Տ.Բթ. Սանճաքճեան լիովին ըմբռնած էր բուժչկական արուեստին բարձր նշանակութիւնն և այդ ընդունմամբ ի գործ կը դնէր զայն, նոյնքան իր ճարտար վիրահատ օրքան իր խոհուն խնամատար։ Գարդարեալ Սրբազանն յիշեց նաեւ հանգուցեալին ընտանեկան մաքուր և օրինակելի կենցաղն, յորում կը փայլէր գորովագութ հօր և ամուսնոյ ձիրքերով, առ որ կը համապատասխանէր իւր մաքրափայլ ամուսին որ անկեղծ մաքառած էր մինչեւ վերջին վայրկեանն՝ իւր ամուսնոյն ցաւերն ամոքելու համար բժշկական կարելի եղած ամէն խնամքներով և անձնուէր հոգածութեամբ ու դարմաններով։ Հուսկ յետոյ Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութիւնն հայցեց հանգուցեալին ընտանեացն ու բոլոր սիրելեաց։

Յաւարտ դամբանականին, դագաղն հանուելով եկեղեցէն փոխադրուեցաւ ի գերեզմանատուն, մեծաքանդէս թափորով։ Դագաղին ծոպերը բռնած էին հանգուցեալին մտերմագոյն բարեկամք և պաշտօնակիցք՝ Տ.Բթ. Տիգրան պէյ Աէվեան, Տ.Բթ. Շէքիպ պէյ, Տ.Բթ. Յակոբեան էֆ., Տ.Բթ. Կիւլապ պէյ, առաջնորդ Տ.Բթ. Շերպէթեան էֆ. և Ե. էֆ. Մէրճումէթճեան՝ ի դիմաց դեղագործաց դասուն։ Ասոնց քովէն կ'ընթանային՝ սեւ շղարշով ծածկուած մումեր ի ձեռին՝ հայ և թուրք երիտասարդ բժիշկք, հարիւրապետի աստիճանաւ, որք իրենց ուսումը գործնականապէս կը կատարելագործեն Հայտարփաշայի Հիւանդանոցին մէջ որոյ վիրաբուժապետն էր Տ.Բթ. Սանճաքճեան։ Դագաղին առջեւէն կը տարուէին պսակներ զոր նուիրած էին Տ.Բթ. Աէվեան պէյ՝ ի դիմաց Հայտարփաշայի հիւանդանոցի ուսուցչական մարմնոյն և պաշտօնէութեան, Գալաթիոյի Ազգասասխանատու Ընկերութիւնը, Տ.Բթ. Յակոբեան եւ Անտոն էֆ. Ազասեան։ Դագաղին կը հետեւէին իրր սգակիր՝ Ազնուազուն Գարբրիէլ էֆէնտի Գարբրիէլեան եւ հանգուցեալին մօտաւոր ազգականք՝ շրջապատեալ ի բարեկամաց։ Եկեղեցիէն դուրս ժողովրդեան ստուար բազմութիւն մը եկած միացած էր յուզարկաւորաց։ Թափորին առջեւէն կընթանային թաղական պաշտօնեայք, ոստիկանք եւ երեսուն զինուորք Հայտարփաշայի հիւանդանոցէն։ Այս հաստատութեան գրեթէ ամբողջ պաշտօնէութիւնը ինչպէս նաեւ վերաբուժական ուսանողք պարտականութիւն համարած էին իրենց ողբացեալ պաշտօնակցի եւ ուսուցչի դագաղին հետեւիլ մինչեւ իր հուսկ յետին բնակարանը։ Այս առթիւ, հանգուցեալին ընտանիքը խորապէս զգածեալ էր եւ իւր դառնակսկիծ վիճակին մէջ երախտագիտութեամբ լցուած առ Վսեմ. Մէհմէտ փաշա, տնօրէն յիշեալ հիւանդանոցին, որ իր կողմէ յատուկ ներկայացուցիչ մը զրկած էր յուզարկաւորութեան ներկայ գտնուելով ցաւակցութիւն յայտնելու եւ զինուորական պատիւներ ընծայել տուած էր, ինչպէս նաեւ առ Վսեմ. Բաղդասարեան Ըրսլան պէյ (որուն անձնական բժիշկն էր հանգուցեալն) որ նոյնպէս հաճած էր իւր կողմէ պաշտօնեայներ զրկել ու ցաւակցութիւն յայտնել։

Թաղումը կարի օրաւոյդ եղաւ և երբ հոգեհանգիստն վերջին աղօթքն արասանեցին եկեղեցական հարք ու գերեզմանին հողը ծածկեց հանգուցեալին դագաղն, գրեթէ ամէն աչաց մէջ արցունք մը կը նշմարուէր ու ամէն դիմաց վրայ դառն վշտի արտայայտութիւն մը՝ այսպիսի տաղանդաւոր բժշկի մը վաղահաս կորստեանն համար։

Երէկ Օրթագիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ տիկին Էպրու Սիմոնեանի յուղարկաւորութիւնն ընդ նախագահութեամբ գիւղին քարոզչի Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունիի որ հակիրճ դամբանական մը յիշեց հանգուցեալ տիկնոջ մայրական առաքինութիւններն և իւր գաւակաց դաստիարակութեան համար տուրած խնամքն։ Ցուղարկաւորաց բազմութեան մեծագոյն մասը կը կազմէին հայ ուսուցիչք և փոստաբանք՝ պաշտօնակիցք հանգուցեալին երկու որդւոց Նշան էֆէնտիի և Ինդիր էֆէնտիի։ Դագաղն հանդիսաւոր փոխադրուեցաւ գիւղին գերեզմանատունն ուր ամփոփեցաւ հանգուցեալ տիկնոջ մարմինը։

Այրի տիկին Բէմիպէ Սանճաքճեան հրապարակաւ իւր շնորհակալիքը կը յայտնէ ամէն այն ազգականաց եւ բարեկամաց որք ներկայ գտնուած են իւր ողբացեալ ամուսնոյն ՏՈՐԹ. Մ. ՍԱՆՃԱՔՃԵԱՆ Էֆի յուղարկաւորութեան ու թաղման տխուր հանդիսին և իրենց ցաւակցական զգայմանց հաստատութիւն արտայայտած են ի միիթարութիւն։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԻ ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ

Պելկրատի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Սէրվէթ պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Բեգրըպուրկի։

Բեգրպուրկի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Վէլի պէյ, օսմանեան հիւպատոս Թրբնվալայի։

Թրբնվալայի օսմանեան հիւպատոս անուանեցաւ Նիհատ պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Աթէնքի։

Աթէնքի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանեցաւ Ալիքէա պէյ, երկրորդ քարտուղար օսմանեան դեսպանատան Պելկրատի։

Մուսուլի Բանիյէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ Նազիֆ էֆէնտի։

Ամբրիկեան Տրիպոլոյ մաքսատան տնօրէն անուանեցաւ Զլեա պէյ, անդամ մաքսային ժողովոյ։

Մաքսային ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Ագիզ պէյ, քննիչ Կ. Պոլսոյ և Ադրիանուպոլսոյ մաքսատանց։

Իւլայի առաջին աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան ընդհանուր հաշուակալութեան Բ. ճիւղին տնօրէն Բիզա պէյ։

Միբիմիրանի աստիճան՝ Հոտէյտայի կառավարիչ Իպրահիմ Բեամիլ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Տիարպէքիրի երեւելիներէն Սայիտ Ղալիպ պէյի, Բարբերդի նահանգին Տէֆթէրտար Պէհհաէտտին պէյի և Սպարապետի Դրան չինութեանց և ամրութեանց ճիւղին թղթակցութեանց դիւանին դեր-տնօրէն Շիւքրի պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ նոյն ճիւղի հաշուակալութեան դիւանին դեր-տնօրէն Հիքմէթ պէյի և Ուշադի երեւելիներէն վաճառական Օսման էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Տ.Բթ. Բոսի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ ընդհանուր սպայակոյտի դ.ծագրութեան ճիւղին տնօրէն Միրլիվա Ալի Շերէֆ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ ռումանական Էլչիպէի մարտանաւուն հրամանատար գնդապետ Պ. Օրսինոյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Քաղթէացւոց պատրիարքին Հալէպի ու Պաղտատի փոխանորդներուն։

Ալլև այլ կարգի պատուանշանք ռումանական Էլչիպէի շրջանակին ապրից։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը չաբաթ օրն և Եւրոպական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա ու Քաղաքապետ Բրսվան պէյ երէկ կայս. պալատ գնացին և ստացան Վ.Հ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ նաեւ Մուտանիա-Պրուսա-Գոնիա երկաթուղւոյ գծին նկատմամբ Պ. Նակէմանքէրի ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան միջեւ կնքեալ պայմանագրոյ քննութեամբն։

—Եւրոպական նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա և Կրթական նախարար Վսեմ. Միւնիֆ փաշա ապաքինած ըլլալով, ներկայ գտնուեցան Նախարարաց Խորհրդոյ երեկի նստին։

—Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարն երկար խորհրդակցութիւններ կատարեցին կարեւոր խնդրոց վրայ։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՀԱՅՐ

Սեբաստիոյ հայք, հերքելով Թաքրագրոյ այն լուրը թէ տեղւոյն Դեր. առաջնորդն ի կայս. պալատ ուղղեալ հաւատարմական հանրագրութիւն մը ստորագրած ըլլալուն համար չորս ծպտեալ մարդեր վրան յարձակած ու վիրաւորած էին, հեռագիր մը ուղղելով ի կայս. պալատ՝ իրենց հաւատարմական զգացմանց արտայայտութիւնը մատուցած և իրենց երախտապարտութիւնը յայտնած էին Վ.Հ. Սուլթանի կողմէ ամէն ատեն եղած շնորհաց համար։

Արդ, այս հեռագիր Վ.Հ. Սուլթանի բարձր գոհունակութեան արժանացաւ։ Վ.Հ. Սուլթանն հրամայելով՝ անոնց հաղորդել իւր այս գոհունակութիւնը, հրամայեց միանգամայն ծանուցանել որ թէեւ ժամանակէ մ'ի վեր հայոց մէջէն խռովութիւնք ծագած են, սակայն այս պարագայ բնաւ ջնջած չէ այն բարեաց հմարումն զոր կայս. կառավարութիւնը ի վաղուց անտի կը տածէ հայ կայս. հպատակաց նկատմամբ։ Եւ ինչպէս այդ անզգամներ ապրութեան համարումէն զուրկ են, ընդհակառակն հաւատարիմ հպատակներ, որք իրենց հաւատարմութիւնը կարտայտեն, միշտ կարժանանան տէրութեան հովանաւորութեանն ու վարձատրութեանը։

Վ.Հ. Սուլթանն առաջին քարտուղար

ՍԻՒՐԻԵՑԻ.

28 հոկտեմբեր 306

* * *

Այս հեռագիրը Սեբաստիա ժամանելուն, կուսակալն իւր պաշտօնատունը հրաւիրեր է նախորդ հեռագիրն ստորագրողներն, որոց ներկայութեան ամենայն յարգանօք կարդացուցեալ յետոյ կայս. պալատն հեռագիրը, կուսակալն հասկնալի լեզուաւ ներկայիս բացատրեր է հեռագրոյն պարունակութիւնն և ներկայք եւս ջերմ բարեմաղթութիւններ ըներ են վասն կենաց և բարօրութեան Վ.Հ. Սուլթանին։

ՓՈՒՐ ԱՍԻԱ

Տպագրական Տեսչութիւնը թուրք լրագրաց միջոցաւ կը ծանուցանէ թէ նոյեմբեր 13 թուականաւ Էնկիլիրիէն, Բաղէշէն, Բարբերդէն, Վանէն, Կարբիէնէն և Հալէպէն եկած հեռագիրներու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ, շնորհիւ Վ.Հ. Սուլթանին, որ և է դէպք չէ պատահած եւ թէ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՆՈՅԵՄԲՐ ՊԷՑ

Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր պատուանշանաց ցուցակին մէջ, Վ.Հ. Սուլթանը բարեհաճած է առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշանով գնահատել Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյի բացառիկ ծառայութիւններն՝ իւր կարեւոր պաշտամանց մէջ։ Թէեւ հաղիւ մէկ քանի ամսէ ի վեր այս պաշտօնին կոչուած, Վսեմ. Նազըմ պէյ Ոստիկանութեան գործերու շատ փորձառու նախարարի մը պէս բարուքած է իւր խնամոց յանձնեալ ճիւղը, լիակատար գոհունակութիւն պատճառելով կայս. կառավարութեան, և արժանանալով վեհապետական բարձր շնորհաց։

Ն. Վսեմութիւն երէկ կայս. պալատ գնաց և իրեն շնորհեալ պատուանշանին համար երախտագիտութիւն ու շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՔԻՒՐՏ ՅԵՂԵՐ

Կարնոյ գաւառին պաշտօնական Էնվարը Շաբէնէ լրագրոյն մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

Թէև մեր գանգատ տեսակ Աշիրէթներն ու Քիւրտերն հնազանդ են իրենց կառավարութեան, սակայն երբեմն ցեղային ինչ ինչ խնդրոց առթիւ միմեանց կը թշնամանան և եթէ առիթ գտնեն կռիւներ տեղի կ'ունենան և մարդեր կը վիրաւորուին ու կ'սպանուին։ Արդ, Պայազիտի գաւառին մէջ գտնուած Աշիրէթներու պետերը նահանգին կեդրոնը հրաւիրուելով Իտաբէի ժողովոյն առջեւ ծանուցուած է անոնց որ յետ այսորիկ այդ տեսակ անհաճոյ դէպքեր տեղի չունենան և եթէ իրարու հետ խնդիր մը ունենան պէտք է դիմեն կառավարութեան, ըստ օրինի իրենց իրաւունքը պաշտպանելու համար։ Կուսակալը բացատրելով Վ.Հ. Սուլթանի արդարասէր փափաքները, խրատներ ուղղած է ցեղապետներուն, որք ստորագրութիւն տուած են թէ յետ այսորիկ այդ տեսակ անհաճոյ դէպքեր չը պիտի պատահին։

Այս տեսակ ազգու խրատներ, որք կ'ըլլան յանուն Վ.Հ. Սուլթանին, աշիրէթներու և քիւրտերու վրայ մեծ ազդեցութիւն մը պիտի ընեն որով այս անօրինութիւն եւս խիստ կարեւոր է անդորրութեան ու օրինապահութեան համար։

ՀԱՅ ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱՑԻ

Ըստ տեղեկութեանց Սապահի, ի Սիրքէճի չոգենաւային բեռնակիր Առաքել Ղլասակը խօսքեր ըրած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է և քննութիւնները պարունակող գրութիւնք ինչպէս նաեւ ամբաստանաղիրը վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատաստանին կողմէ յանձնուած են Եղեռնագատ ատենին։

ՇԻՐԲԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՆ

Հանրային Պարտուց վարչութիւնը ծանուցած էր ձեռնհաս իշխանութեան թէ դրօշմաթուղթի օրինաց համաձայն հարկ է Շիրքէթի Խայրիէի բաժնեթուղթերէն 2000 ոսկւոյ տուրք մը առնուլ իւր դրամագլխոն համեմատութեամբ։ Պետական խորհուրդն այս խնդրոյն վրայ խորհրդակցած և Առեւտրական նախարարութիւնն եւս իրենց դիրը հաղորդած էր Շիրքէթի վարչութեան։

Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը նկատելով որ ընկերութեան բաժնեթուղթք անուանական են և թէ վաճառման ու փոխանցման պահուն ադոնց յատուկ թուղթերուն վրայ դրոշմաթուղթ կը փակցուին, կարծիք յայտնած է թէ այդ որոշումը բարեփոխել հարկ է և զայս մատուցած է Առեւտրական նախարարութեան։

* * *

Նախապէս ծանուցուեցաւ թէ Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը նկատելով որ Պոլսոյ բարափանց պայմանագրոյն մէջ չոգեշարժ լաստեր բանեցնելու տրամադրութիւն մը կայ, այս առթիւ Առեւտրական նախարարութեան դիմած էր։

Արդ, Շիրքէթի վարչութիւնը տեղեկագիր մը մատուցած է Առեւտրական նախարարութեան, որով կըսէ.

Պոլսոյ քարափանց պայմանագրոյն Ա. յօդուածին համաձայն քարափանց առանձնաշնորհման սահմանին մէջ, Ղալաթիոյ կողմէն Թոփխանէէն մինչեւ Ազապ Քաբու և Պոլսոյ կողմէն Սիրքէճիէն մինչեւ Ուն Քաբան, պոռ կոչուած չոգեշարժ լաստեր պիտի բանին, այդ լաստեր որոշեալ սահմանէն դուրս չպիտի ելլեն, որ և է մենաւաճառի ներքեւ չպիտի առնուին և լաստերու թիւը տեսնուած պէտքին համաձայն պիտի ըլլայ։ Սակայն Շիրքէթի Խայրիէն կայս. Թէզմանով մենաշնորհ ստացած է Գարաքէօյի կամուրջէն սկսեալ մինչեւ Գալաղներ Վոսիորի երկու եղերաց վրայ և Սարայ Պրունի, Հարէմ Իսկէլէսիի ու Սալաճաքի միջեւ գըտնուած և չնուիրուն հարկ տեսած նաւամատոյցներու միջեւ մեծ ու փոքր չոգենաւեր բանեցնել, ուղեւոր, անասուն, կարասիք և այլն փոխադրելու համար։ Շիրքէթի այս մենաշնորհն ու արտօնութիւնը կարելի չէ փոխանակել որ և է մենաշնորհի ու մենավաճառի հետ։ Հետեւաբար ապագային որ և է խնդիր չծագելու համար հարկ է այժմէն վերջնապէս որոշել երկու կողման վիճակն ու դիրքը։ Շիրքէթի ընկերութիւնը պարտականութիւն յանձն առած է իւր մենաշնորհի սահմանին մէջ եղած և հանրային պիտոյից յատուկ ամէն ծառայութիւն ի գործ դնել, հետեւաբար Շիրքէթի ընկերութիւնը կը ծանուցանէ որ քարափանց չնուիրեալն յետոյ այդ սահմանին մէջ եթէ պէտք տեսնուի չոգեշարժ լաստեր բանեցնել, կարասիաց և այլոց փոխադրութեան համար, պատրաստ է այդ տեսակ չոգենաւեր ձեռք բերելով բանեցնել տալ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԳԻՐ Բ. ԴՐԱՆ

Աւստրիական թարգմանութիւնն այն եպարքոսական պաշտօնագրոյն, որ՝ 13 Նոյեմ. 1306 թուականաւ, Դատական ու կրօնական գործոց Նախարարութեան ուղղուած է և զոր այս վերջինն հաղորդած է Ցունաց Պատրիարքարանին։

Ցունաց Պատրիարքարանի առանձնաշնորհմանց խնդրոյն վերաբերեալ այն խնդրանաց վրայ, որք Ցունաց Ամեն. Պատրիարքին կողմէ մատուցուած էին, Նախարարաց Խորհրդոյ կողմէ տրուած որոշումնք հաղորդուած էին Ն. Ամենապատուութեան։

Արդ, Ցունաց Ամեն. Պատրիարքն՝ թագրերով մը, որ Ձեր Վսեմութեան մէկ պաշտօնագրովը զրկուած է Բ. Դրան, ծանուցած է թէ իւր խնդրանաց և տրուած որոշմանց մէջ հիմնական տարբերութիւններ կան։

Պատրիարքարանի կողմէ տրուած բերանացի բացատրութեանց համաձայն, այդ տարբերութիւնք կը բաղկանան հետեւեալներէ.

Ամուսնական դատերու մէջ՝ պարէնի (նֆֆէֆ) առթիւ Պատրիարքարանի կողմէ տրուած վերջնական որոշումնք գրագրելու պահուն երբ պարտականին բանտարկութիւնը հարկ դատուի, պահանջող կողմէն որ եւ է ծախք չառնուլ բանտարկեալ պարտականին համար։

Ժառանգական խնդրոց դալով, դատարանք չմիջամտեն այն անշարժ և շարժուն կալուածոց զորս քրիստոնեայ մը կտակած է, նոյն իսկ եթէ ժառանգորդք չտիսհաս կամ անչափահաս ըլլան։

Դպրոցական խնդրոց համար ալ, Պատրիարքարանն և կամ Մեծարգոյ տարանները վաւերացնեն ուսմանց ծրագրերն և ուսուցչաց ու ուսուցչուհեաց վկայականները։

Վերջապէս, փոխել պուլկար եպիսկոպոսաց հագուստի ձեւն և անոնց Պէրաթին մէջ ինչ ինչ տրամադրութիւններ դնել։

Նախարարաց Խորհուրդն, յետոյ խորհրդակցութեան, հետեւեալ որոշումները տուած է։

Ա. Նկատելով որ, երբ պարէնի առթիւ տրուած որոշման մը գործադրութեան պահուն պարտականին բանտարկութիւն հարկ դատուի, արդարութեան հակառակ է պահանջող կողմէն ուտեստի ծախք մը առնուլ բանտարկեալ պարտականին համար, որոշուած է այդ մասին մասնաւոր հատուած մը աւելցնել վճիռներու գործադրութեան կանոնագրոյն մէջ (Իցրա Նէզոմնամէսի)։

Բ. Եթէ չափահաս ու անչափահաս ժառանգորդներ ունեցող քրիստոնեայ մը կտակ մը թողու, որ վաւերացած ըլլայ Պատրիարքին, մետրոպոլիտ մը կամ եպիսկոպոսի մը կողմէ, այդ կտակ դատարանաց կողմէ ընդունելի պիտի դատուի։ Կտակեալ անշարժ ու շարժուն ստացուածքներն, իբաց առեալ Վաղֆներն ու Միրիյէ կոչուած հողերը, կանկնալին պիտի յանձնուին առանց որ և է կողմէ միջամտութիւն մը ըլլալու։ Եթէ ժառանգորդաց միջեւ այդ կտակներու առթիւ վէճ ծագի, Պատրիարքարանի խառն ժողովոյ կանոնագրոյն Գ. յօդուածին համաձայն՝ այդ վէճերը պիտի կարգադրուին ի Կ. Պոլիս խառն ժողովին և ի գաւառս Մետրոպոլիտաց ժողովներուն մէջ, որոց կողմէ տրուած վճռագիրք պիտի գործադրուին կառավարութեան գործադիր իշխանութեանց միջոցաւ։

Գ.—Ինչպէս որ վարժարանաց ուսմանց ծրագրերը կը պատրաստուին ու կը վաւերացուին Պատրիարքարանին ու Մետրոպոլիտաներուն կողմէ և ուսուցչաց ու ուսուցչուհեաց վկայականը եւս այդ կրօնական իշխանութեանց կողմէ կը վաւերացուին, հարկ է որ կառավարութիւնն եւս ադոնց վրայ տեղեկութիւն ունենայ։ Հետեւաբար վարժարանաց մէջ աւանդուած ուսմունք պիտի քննուին Մէարիֆի քննիչին կամ անօրէնին կողմէ եւ եթէ հատատուի որ Ազգասակար նիւթեր կ'աւանդուին և վկայական չունեցող ուսուցիչներ կը գտնուին, վերոյիշեալ Ազասակար նիւթերու ուսուցումը Պատրիարքարանի կամ Մետրոպոլիտարանաց հետ կատարուած բանակցութենէ մը յետոյ, պիտի արգիլուին եւ վկայական չունեցող ուսուցիչք կամ ուսուցչուհիք անոնց միջոցաւ պիտի փոխուին։

Դ.—Դալով պուլկար եպիսկոպոսներու հագուստի ձեւը փոխելուն, ինչպէս որ արդէն յանձնարարուած էր Պուլկարաց Դեր. Էկզարքին, այս անգամ եւս միեւնոյն յանձնարարութիւնը պիտի ըլլայ։

Ժամանակէ մը ի վեր յոյն եկեղեցեաց մէջ կրօնական արարողութեանց դադարումն, այս օրերս տեղի տուած է Բուլգարիի յոյն ու պուլկար ժողովրդեան բողոքանաց ընդդէմ Պատրիարքարանի։ Ցայտնի է ամենեցուն թէ կայս. կառավարութիւնը բնաւ չեղած չէ կրօնական առանձնաշնորհմանց նկատմամբ ի վաղուց անտի իւր ունեցած պահպանական և արդարակորով ընթացքէն։ Ինչպէս որ մարմանանօրէն բացատրուած էր նախորդ դեկուցման մէջ, այդ առանձնաշնորհմունք ամբողջովին կան և են ի գործադրութեան։ միանգամայն մեծ դիւրութիւնք ընծայուած են Պատրիարքարանի ու կրօնական պետերու վերաբերեալ գործոց։ Պատրիարքն ու կրօնականք յետ այսորիկ պէտք է վստահ ու ապահով ըլլան և գնահատելով այն առանձնաշնորհումներն որք կայս. կառավարութեան կողմէ Պատրիարքարանին շնորհուած և Վ.Հ. Սուլթանին կողմէ վաւերացուած են, գոհ և երախտապարտ մնան։

Նախարարաց Խորհուրդն որոշած է նաեւ Ձեր Վսեմութեան միջոցաւ հրաւիրել Ամեն. Պատրիարքն, որպէս զի վերստանձնէ իւր պաշտօն, և, անձնուիրութեան փոքր մը տալով, զգուշանայ այնպիսի ընթացքներէ, ինչպէս է եկեղեցեաց մէջ կրօնական արարողութեանց դադարումն, որք յոյն հասարակութիւնը կը վշտացնեն և որք հակառակ են հաւատարմական զգացմանց եւ պատասխանատուութիւն կը հրաւիրեն։

Կայս. Իրատէ մը վաւերացուած ըլլալով վերոյգրեալ որոշումները Ձեր Վսեմութիւնը պիտի հաճի ըստ այնմ հարկ եղածն ի գործ դնել։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, նոյեմբեր 15ին և 16ին եւս հընտախտի որ և է դէպք չէ պատահած Հալէպի մէջ։

Հալէպի Բազարքը գաւառակին մէջ նոյեմբեր 14ն մինչ 12 հնտախտի 29 մահեր պատահած են։ Եալիպի մէջ՝ նոյեմբեր 13ին ու 14ին՝ 10, Քիլիսի մէջ 14 ու 15ին, 9, Այնթապի մէջ 14 ու 15ին՝ 11, Ուրֆայի մէջ 14 ու 15ին՝ 4, Մարաշի մէջ՝ 15ին՝ 2։ Անտիոքի մէջ 15ին և Համայի մէջ 13ին ու 14ին որ և է դէպք չէ պատահած։ Հոմսի մէջ 13ին՝ 15 և 14ին ալ 26 մահեր պատահած են։

Լաթաքիոյ Սէվիյէ գիւղին մէջ հնտախտ երեւան եկնելով մինչեւ նոյեմբեր 15, 20 դէպքեր ու 11 մահեր պատահած են։ Քարբերդի Պէհէնի գաւառակին մէջ եւս հնտախտի նման հիւանդութենէ մը 3 մահեր պատահած են, սակայն տակաւին հաստատուած չէ թէ հնտախտ է թէ ոչ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կայս. բժշկական վարժարանի մանկաբարձութեան ուսուցիչ Տ.Բթ. Պէսիմ պէյ կայս. հրամանաւ Բարիզ ուղեւորած է մանկաբարձական նորագոյն և կատարելագործեալ գործիքներ յանձնարարելու համար Պոլսոյ Քաղաքապետական հիւանդանոցին համար։ Ի դարձին, Տ.Բթ. Պէսիմ պէյ մանկաբարձական հիւանդանոց մը պիտի հաստատէ ուր իրենց ուսումը գործնականապէս պիտի կատարելագործեն մանկաբարձ կանայք։

Մ Ա Հ Ը

Գոնեայի նախորդ կուսակալ Սուրուրի փաշա, որ Իզմիր կը գտնուէր, այս չաբաթ գիշեր մեռեր է այդ քաղաքին մէջ։ Սուրուրի փաշա, ինչպէս կը յիշուի, վերաքննիչ ատենի առաջին նախագահութեան պաշտօնէն յաջորդաբար կոչուած էր Մանիսայի կառավարչութեան և Տրապիզոնի, Սեբաստիոյ ու վերջին անգամ Գոնեայի կուսակալութեան պաշտօններուն։

—Կայս. Լիսէի գծագրութեան ուսուցիչ Պ. Հայէթ Նալբանթեաց Իրիկուն իւր տան մէջ (ի Մաքրիգիւղ) թուղթ խաղացած պահուն յանկարծամահ եղաւ։

ԶՕՂՐԱՖՈՍ Էֆէնտի

Լ. Հերբէր կը ծանուցանէ թէ Կրթական Նախարարութեան բարձրագոյն ժողովոյ անդամ Տ.Բթ. Զօղրաֆոս էֆէնտի հրաժարեցուցուած է այդ պաշտօնէն։

ՀԵՐՈՒՄ

Քոնէսթանդինոս Տը Լէյմ լրագրոյ կարնոյ թղթակիցը կը հերքէ Տէյլի Նիւզի կողմէ Փոքր Ասիոյ նկատմամբ տրուած այլ և այլ լուրերը։

ՈՃԻՐ

Այս գիշեր սճիր մը գործուեցաւ ի Բերա։ Ցոյն փաստաբան Պ. Նիքոլայիտէս Գալենոմու-Գուլլուգի կողմերէն անցած պահուն, չարագործ մը կամ չարագործներ, որոց քանի հոգի և ո՛վ ըլլալը գիտցուած չէ տակաւին, դաշոյնի վեց

ԳՂՎԻՎԱՍՏԵՂՈՒՅՆԵՐ

Ա

ԴԻՄԵՔ Հ. ԱՌԱՐԵԼԵԱՆ

Ի՞նչ ասեմ ես քեզ, սիրելի՛ Դիմեք, որ դու ինձ գրեցիր։ Ինչպե՞ս կարելի է մոռանալ քեզ, որ ինձ համար դարձար մի հոգեբանական խորհրդանիշ։ Դու ինձ հիշեցրիր մի ամբողջ դարաշրջան, մի ամբողջ սերունդ, մի ամբողջ հավատ, որ հիմա գրեթե չկա։ Դու ինձ հիշեցրիր մի մարդու, որ ապրեց ու գրեց ոչ թե ինքնագոհ ինքնասիրությամբ, այլ ներքին մի հրամայականի ներքո։ Դու ինձ հիշեցրիր մի մարդու, որ գրեց ոչ թե հանրության համար, այլ ինքն իր հանդեպ ունեցած պատասխանատվության զգացողությամբ։ Դու ինձ հիշեցրիր մի մարդու, որ գրեց ոչ թե փառքի, այլ ճշմարտության համար։ Դու ինձ հիշեցրիր մի մարդու, որ գրեց ոչ թե ներկայի, այլ ապագայի համար։ Դու ինձ հիշեցրիր մի մարդու, որ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏՈՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լընտըն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զնասուց համար։

27

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կալուգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եղերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալատիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » 12,773,779

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վտճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան.

ՖՈՒԱՆՔՖՕՌԹՈՒԱՁ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

38

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՇԱԼԸՐԷԿ)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՀՈՒՄ ԻՒՂ ԲՈԼՈՐ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԶԱՏ, ԻԲՐՈՖՈՖԻՆԵՐՈՒ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ԱԼ ՈՒՆԻ

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄԱԼԻՐ ԵՒ ՀԻՐՈՒԼԻ 852

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻԲԻՈՒՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ

ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՈՒՆՈՒԵԼՈՒ ԳԵՐԱԶԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ ԻՆՖԼՈՒԷՆԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիտ Գառպոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և որսի խառնուրդը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. Ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱՅՈՍԱՒՈՆ տարուընէ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ զնա ի բուժումն հարբուխի, կուրծքի թրթռմանց, յօդացաւից, ցաւերու, վերէերու, դշդեռու և այլն։

Կը ծախսուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ (Փնտռեալ մեր ստորագրութիւնը։) 852

ՃԵՐՄԱԿ ԱԿՌԱՑՆԵՐ

Առողջապահութիւն։ Երեսի

ՊՈՊՈՑԻ ՋՈՒՐԸ EAU DE BOTOT

Կը պահպանէ ակռայները, կը պնդէ ընդերքը, կը զովացնէ բերանը։

ՓՆՏՌԵԼ բուն ՊՈՊՈՑԻ ՋՈՒՐԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ՝ 17, Rue de la Paix, ՊԱՐԻԶ. Ասկից առաջ՝ 229, Սէնդ-Օնօրէ

ԿԸ ԾԱԽՍՒԻ ԲՈԼՈՐ ՀՈՏԱՎԱՃԱՌԱՑ ՊԻՎ

Հարցնել նաև Պոպոյի վինիկը ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹԸ, Դրութեամբ և բոլորովը դեղարանց.

6 Կը գտնուի ի Կ. Պոլիս, Պօն Մարշէն, 354, Մեծ փողոց Բերայի

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՅՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՑՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

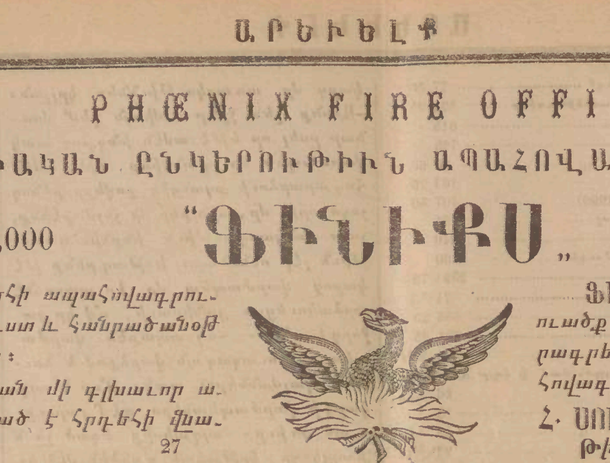

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՀԱՆՈՒԹԵԱՆՑ դեմ իբր ապահով գործման այս դեղին վայելած համբաւը մինչ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ըստանայ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱՌՈՒԽ Ս ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռոզ հաշկաւոր երգչուհին, ասպէս կ'գրէ. «Է Ցունուար 1890—Սիրելեաք.. Կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի զգաստիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Բաւական միմիայն գործածութեան Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիսա»ն դեղով։ Այս հանճարելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձայնս դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով երբոյր ի դերեւ չի հանեմ հասարակութեան յոյսերը։ Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս սպեղանին. անհերկայ պիտի բուժէ զձեզ։ Ձեր Մ. ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԻԷՋԼՍԸՆ

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բէնի, 2 շիլին 3 բէնի և 11 շիլիի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԼԷ, 4, Ալպիոն Բաղէյ, Պրաֆիրէրս Ռօտ, Լանտան։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ Ներկայացուցչին քով։

601 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐԱԻԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վալիտա, պահեստանոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ Անգղ. ոսկի 1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ » » 121,984
Պահեստի դրամ » » 250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրատանելի պայմաններով ամէն տեսակ կալուածք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՖՐԷԴ ՀՕԹՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Ց. ՍԱՐԵԱՆ
Գրասենեակ Ապահովագրական Ընկերութեանց
Սթամբոլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 172

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱԶԷՃԷ-ԳԱՔՈՒՆ, ՃԷԼԱԼ-ՊԷՑ ԽԱՆ, Թ. 10

ԳՆՆԵՐԸ ՈՐՈՇ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած այդ վաճառատունը, որ առ իւրն ուշգնալ յանձնարարութեանց փութանկի կատարմամբ և գաւառաց հետ հաստատած բազմաճիւղ յարաբերութիւնքովն արդէն մեծ հռչակ հանած և իրատամբ կը վայելէ հասարակութեան համարումն, վերջերս ճաշակաց ընտիր տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակէ ազնիւ ու գեղընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ ածութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (բանալիներովք հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդիսին մէջ արժանացած են առաջին կարգի մրցանակի եւ գեղարուեստական մէյմէկ հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։ Ի մէջի այլոց մեր արդի յամանեղոց միջ կարողանի նուէր ծառայելու գերապատշաճ առաւելութիւնը ընծայելով։

Վաճառատունս այցելու պատիւն ընող ամէն կարգի անձինք անհնազանդ գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և ժամանակէն ինչպէս նաեւ ձեռուան առթիւ բերուած թէյերու ճաշակ կայարմար ընտրութիւններէն։ 199

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

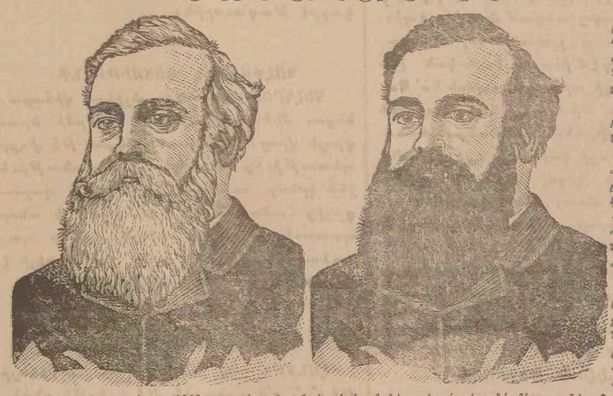

Նոր գիւտ մարդու գոյնը փոխելու համար մէկ երկու ամսէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի։

ՇԱԳԱՆԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ՐՈՍԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԼԻ ՍԵՌԻ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կապտիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛ր-չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական գոյնը տալ և. ամենէն ուշադիր զննողն ի դերեւ հանել։ Կը կասկածուի հերքաց անկումը։ Գլուխը կը մաքրէ՝ քիմը կիանձնացնի և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմինին։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԴՈՐԹԱՄԱՆ ԵՎԱՆԳԻԼ

Որուան երեքշնել գործածելէ առաջ և փորձ բանակութեամբ հերքուիլն դնել. ակառաւակի մը մէջ յեռոյ բարակ պղտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել պէտք, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ոչխանայ։ Բոլոր մազերը մէկ լաւլաւով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւական է։ Եթէ մէկ երկու անգամն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձրանալու։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարեվերջով պահելու համար կը բաւէ երեք լրջս չարաթն անգամ մը հեղուկին գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մազերուն և պէտքուն համար։ Գնաք կամ գլուխը լուալ գործողութիւնին առաջ կամ հետքը։ Միայն գէմքն և ձեռքերը լուալ առ ի պգալուութիւն։

Դեռ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու. գործողութիւնէն հետ, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով. ապա գլուխն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթեւապես թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յաջակ կուգայ անմիջապէս։

ՆԵՂԼԵՐԻՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կերդրոնատեղի ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐԱՊԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վալիտա Պահականոցին քով, կայարան Գալատիա-Նէյլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Գալատիա։ 601

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Գալատիա Պէօյիւք Մէյլէթ խան, միջադպ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Իվանկէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յանկարծ մի կը նէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պէլճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւապէս իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար տանն տեսակ ճարմանդեղէք, բանուածք, կիսազգեստք, քուլիքս, քօրսէ, թաղկինակ, սեղանի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, ոտամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդ ազգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր որոնք ալ ընտիր տեսակի։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքեթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յանելումի մի ըրած է նաև տպագրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ծախ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին ընտիր կրնալ կատարելագործ գոհացնել բոլոր իւր յամանորդները նոցա ճաշակին ու բազմանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրպարէն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բարի ձեւ խիստ չափաւոր գներով։

Կը ծախուին մեծ և փոքրաքանակութեամբ։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՑ 188

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵԽԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հրկտեմբեր (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	46
	Առաւօտ												Իրիկուն								
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Կ. Պոլիս	6 30	7	...	7 30	7 50	8 30	9	..	9 30	10	..	10 30	11	...	11 30	12	..	1 30	2	...	2 30
Գալատա-գաղութ	6 39	7	9	7 39	8	8 39	9	9	9 39	10	9	10 39	11	9	11 39	12	9	1 39	2	9	2 39
Իէնի-գաւառ	6 43	7	13	7 43	...	8 43	9	13	9 43	10	13	10 43	11	13	11 43	12	13	1 43	2	13	2 43
Տարսուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Պասմթիա	6 49	7	19	7 48	...	8 49	9	18	9 49	10	19	10 49	11	18	11 49	12	19	1 49	2	18	2 49
Եէտի—գուլէ	6 54	7	23	8	1	8 22	8	54	9	21	9	54	10	23	10 54	11	21	11 54	12	22	1
Մարդիդիւղ	7	9	7	33	8	12	8	39	9	6	...	10	5	10	35	11	6	...	...	12	6
Ամ Պէէֆանօ	7	18	...	8	21	8	52	9	15	...	...	...	...	...	11	15	...	...	...	12	17
Քիւշիւք Զէք.	...	...	...	9	2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	12	25

ՔԻՒԶԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷՅԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒՆԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՅ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	51
	Առաւօտ												Իրիկուն								
	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.	ր.	ժ.
Գիւշէ Զէք.	...	6	50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	20	...	...	...	...	...	...	...
Ամ Պէէֆանօ	6 30	7	...	8	...	8 30	...	...	9 30	...	...	11 30	...	1 30	...	2 30	...	4	...	5 30	6
Մարդիդիւղ	6 40	7	10	7 40	8	11 8 40	...	...	9 40	10	10	10 40	...	11 40	...	1 40	...	2 40	3	10 4	10 4
Եէտի—գուլէ	6 52	7	22	7 51	8	23 8 52	9	26	9 53	10	24	10 53	11	26	11 53	1	24	1 53	2	26	2 53
Պասմթիա	6 56	7	26	...	8	26 8 56	9	29	9 57	10	28	10 57	11	29	11 57	1	28	1 57	2	29	2 57
Տարսուս փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Իէնի—գաւառ	7	2	7	32	...	8	32	9	2	9	34	10	3	10	34	11	3	11	34	12	3
Գալատա-գաղութ	7	8	7	38	7	59	8	38	9	8	9	38	10	8	10	38	11	8	11	38	12
Կ. Պոլիս	7	16	7	46	8	7	8	46	9	16	9	46	10	16	10	46	11	16	11	46	12

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառամխմի մէջ, իսկ մեծ ծրարը Պոլսէն Մարմարիւղ կամ տանելի հեռի կայարանոց մէջեն բառնոյ կառամխոցաց մէջ միայն ընդունուին։ Թիւ 1 և 2 կառամխոցերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. մինչ կառամխոցերն ունին միայն Բ. և Գ. վագոններ։ 16